

TELEGRAFULU ROMANU.

Nr. 91 ANULU XXI.

Sabiuu, in 1123 Novembre 1873.

Telegrafulu ese de done ori pre septemana: Duminea si Joi'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la expeditura foiei pre afara la c. r. poste cu banii gat'a prin scrisori francate, adresate catre expeditura. Pretulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pre anu 7 fl. v. a. ear pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

tru celelalte parti ale Transilvaniei pentru provinciile din Monarchia pre unu anu 8 fl. iera pre o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru prin. si tieri streine pre anu 12 1/2 anu 6 fl. Inseratele se platescu pentru intai'a ora cu 7 cr. sirulu, pentru a dou'a ora cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Nr. cons. 1074/1873.

Preancinstitoru Parinti Protopopi si Administratori protopopesci Cinstitei preotimi din Archidieces' nostra greco-orientala.

Majestatea Sea preinaltiatulu nostru Imperatu si Rege Franciscu Iosifu I-iulu; — in 20 Novembre (2 Decembre) 1848 s'a suitu pre Tronulu imperatiei austriace si alu Regatului Ungariei. —

La diu'a si lun'a espusa a anului curinte, se implinescu 25 de ani ai Stapanirei Maiestatiei Sele, — Stapanirei in istori'a Monarchiei austriace si a patriei nostre multu insemnate, si pentru prosperarea si inaintarea diferiteloru interese ale poporeloru incredintate Domnrei Majestatiei Sele de mare insemnate.

De aceea ca fii si supusi credinciosi avemu sacr'a datorintia: a aduce umilit'a si ferbintea nostra rugatiune Domnului si Dumnedieului nostru pentru preinaltiatulu Tronu, pentru pacea, sanatatea si indelungat'a vietia a Majestatiei Sele preagratiusului nostru Imperatu si Rege apostolicu Franciscu Iosifu I iulu.

Deci aducendu Consistoriulu archidiecesanu acesta epocala di la cunoscint'a Preotimei nostre, indatoredia totu odata, ca la diu'a susamintita, adeca Marti in 20 Novembre a. c. st. vechiu in fia-care biserica din archidieces'a nostra sa se celebredie serviciulu Dumnediescu, facendu santele rogaciuni prescise la serbarea Nascerei Majestatiei Sele cu indatinat'a Docsologia.

Din siedinti'a consistoriale tienuta la Sabiu in 9 Novembre 1873.

In absentia Escelentiei Sele Par. Archieppu si Metropolitu

Nicolau Pope'a

Archimandritu si Vicariu archiepiscopescu.

Pactulu.

Sabiuu, 10 Novembre.

Asia dara pactulu de care facuramu amintire in nrulu trecut esista si s'a facutu, dupa cum ni-lu descrie dlu Babesiu in nr. 86 alu „Albinei“, intre domni'a sea, dlu Popoviciu Desseanu si patru ardeleni, de cari seu i e rusine a face amintire, seu, ceea ce nu put-mu crede, ii desconsidera asia de multu, incatu nu crede sa merite a le rostii si nomele, ca pre cele ale domniei sele si colegei din Ungari'a.

Sinodulu aradanu era inca departe, dara s'ortea ca cine sa fia eppu in Aradu s'a decisu de cei ajese, dintre cari doue marimi acum cunoscute si patru necunoscute. Sinedriulu inse, in desiertu as cunde dlu Babesiu, a fostu mai mare, unde s'a desbatutu acestu obiectu si alte obiecte, cari pre densulu nici nu-lu atingu.

Noi, deca luamu astadi cuventulu nu o mai facemu in favorea cutarei persoane, noi cu persoanele nu avemu de a face. Alga biserica cum i place si pre cine crede ca va pastori mai bine biserica, o facemu inse pentru alta impregiurare mai ponderosa, pentru impregiurarea ca s'a comisu o ilegalitate de importantia „ca prin astfelu de apucaturi ni vedemu amenintata biserica in temeliele ei. Nu meritele, nu sciintia, nu pregatirea voru fi de aci

incolo insustrile cari se voru cere dela fiitorii prelati bisericesci; si nu sinodele voru fi acele corporatiuni, cari sa ni garanteze ca voru fi cei mai demni alesi, ci vre-o siese insi se voru aduna intr'unu conclavu, seu inquisitoriu ascunsu, voru decide asup'a persoanei pl-cute loru si apoi si voru pune pre toti servii loru in miscare, cu feliu de feliu de midiloce spre a ne pune capi bisericesci.

Si ore sa fia iertata acesta procedere stricaciosa ce pote rode vietia bisericesca ca si o cangrana? Canonulu alu 62 dela sinodulu localu tienutu in Cartagen'a dice in partea sea din urma: „Multi si dintre presbiteri, ingamfati si nepriceptuti si radica cerbicele . . . intaritandu glotele cu ospetori si cu sfaturi malitiose, ca cu necuvenita bunavointia sa-si puna siesi pre ei Eppi.“ Canonulu 13. alu sinod. I-II localu dice: „Semanaturile zizaniloru ieretici aruncandu-le in biserica lui Chsu, celu viclenu, si vendiendule toate din radacina cu sabi'a duchului, au venitu la alta cale a curselor, apucandu-se a desparti tropulu lui Chsu cu insani'a schismaticiloru.“ Cele citate ne arata ca ce urite au fostu bisericeii totu deun'a conventiurile cele ascunse, prin cari se pote deschide o porta larga de abuzuri in biserica. Sa urmarimo inse mai departe legislatiunea bisericeii nostre si sa vedemu cum pasiesce ea de aspru contra aceloru ce o turbura prin conspiratiuni de natura de ai paralisat vietia ei cea libera si intoemita spre a-si exercita liberu si fara de nici o influentia straina drepturile sele fia-care crestinu ortodocsu. Canonulu 18 alu concil. ecumenicu alu IV dice: „Crim'a de conjuratiune si de insotire ascunsa se opresce cu totulu chiaru si de legile din afara, cu multu mai multu treboie sa se opresca in biserica lui Ddieu, ca sa nu se faca. Deci deca ore carii clericii seu monachi s'aru afla conjurandu-se in ascunsu seu facendu conspiratiuni asup'a Eppiloru, ori clericiloru confrati sa se dea toti din trepta loru.“ In intielesulu acest'a vorbesce si can. 34 sinod. ecum. VI. Can. 62 citatu mai susu nu sufero ocarmuire usurpata prin conspiratiuni, ci nici bisericele cele rapite a nu le lasa la ei, si publicu din ele sa se scota si sa se isgonesca dint'rensele prin antistiele loru.“ Va sa dica nici comunione sa nu aiba crestini cu astu-feliu de omeni.

Canonulu 13 alu sinod. III localu pre clericii cari se afla la conspiratiuni ii depune si pre laici ii segregaza,

Biserica inse nu are lipsa de a tende la mijlocele ei cele mai aspre, cu atatu mai vertosu cu catu rebelii nostri bisericesci, ca totu-deun'a, se desvalideza ei de sinele, din di in di Omenii de bine de alta parte au cunosentu deja nisuintia de o dictura demagogo-oligarchica cu eschiderea clerului inaltu in biserica si cunoscint'a acest'a se respandesce in fia-care di totu mai multu si mai departe, inse ei au si sperantia firma ca aceste suntu trectorie, cum au fostu si alte napastuiri ale bisericeii in trecut.

Biserica nostra a trecut prin fase si mai grele decatu acestea si ordinea, si legalitatea mai tardiu totusi an triumfatu. Istoria ne spune despre ingerintia calviniloru in biserica, cari, celu putienu nu avau atestatu de botediu dela vre-unu parochu gr. or. Istoria ne spune despre ingerintia papismului pana ne-a stricatu cu totulu biserica in partile nostre, si din tote aceste o amu vedutu noi cu ochii esindu triumfatorie in dilele nostre.

Dara ce sa stamu noi la datele aceste prosaice din istoria particulara a bisericeii nostre. Sa ne aducem aminte ca pre la finea seculului. IV si inceputulu seculului V, candu se afla pre scaunulu patriarchale in Constantinople S. Ioanu Chrysostomu, Antiochianulu celu renumitu pentru oratori'a sea si pentru iubirea sea de dreptate si adeveru inca se petreceau lucruri, cari pareau ca voru strica si nimici biserica si voru intoneca dreptatea si ade-

verulu, radicandu velva celoru ce faurescu planuri intr'ascunsu. Atunci adeca se nascuse certa pentru unu invetiatoriu alu bisericeii, anume Origenu. Ore cari calugari alungati pentrucu nu voiau a subscrie anatem'a asup'a lui Origenu, dictata de patriarchulu Alexandriei Teofilo, fura primiti sub scutulu lui Chrysostomu, de-si nu le aprobata invetiatur'a. Acesta impregiurare nevinovata a folosit'o Teofilu ca „operatoriu“ alu bisericeii si alu invetiaturiloru ei spre a organiza unu sinodu spre a condamna pre Chrysostomu. Temendu-se organizatoriulu sinodulu de poporulu din Constantinople si au tienutu sinodulu la o mosia imperatesca, numita Stejeriu, in apropierea Chalcedonului, de unde si sinodulu s'a numitu synodus ad Quercum, (συνδος προς την Δρυν) se intielege, unu sinodu, de care numai cu indignatiune si aduce aminte biserica. Sinodulu acest'a, in care Chrysostomu, n'a aflatu lucru demnu de a se presentata, pasindu doi diaconi de pusi pentru adulteriu si alte faradelegi ca martori, precum si unu calugaru pedepsitu pentru multe crime — lu judeca, pre Chrysostomu de vinovatu pentru imoralitate (!), pentru neinteresu de biserica si cele bisericesci (!) si de inalta tradare (de eresulu lui Origenu n'a fostu nici pomenire). Imperatulu lo tramite in esilu pre Chrysostomu. Poporulu inse acum candu a auditu de aceste n'a asteptatu sa se pronuncia biserica, e a inceputu a ferbe, asi incatu, candu a vedutu milita destinata spre escortarea patriarchului esilatu, a inceputu a amenintia pre imperatulu. Chrysostomu provoca inse multimea sa fia pre pace. Dupa departarea patriarchului in esilu, a dou'a di, ferberia a fostu si mai mare, la carea s'a mai adausu si unu cutremuru de pamentu. Tote aceste a induplecatu curtea sa chame pre eslatu inapoi si a trei'a di esilatulu intra ca in triumfu in Constantinople, aclamatu de entusiasmulu poporului. Teofilu rusinat u fugitu intr'ascunsu la Alecsandria.

Dara cate alte de aceste s'aru pote aduce spre dovedirea catu suntu de trectorie lucrurile ce se tiesu in ascunsu cu scopu de a paralisat legea si ce sfersitu rusinat u in cele din urma, dovedindu-se calumniele aruncate fara crutiare asup'a dreptiloru de calumnie si dandu-se de golu nisuintiele cele interesate ca unele ce era sa servesca numai pentru anumite persoane, dara nu binele comunu alu bisericeii.

Fara de a implora dara asprimea canneloru pentru fapte ca cele marturisite si de dlu Babesiu, ca le a comisu in afaceri bisericesci de inalta insemnate, suntemu convinsi, ca nu va trece multu si biserica nostra intr'ega, cu indignatiune va striga, dela o margine pana la ceea-lalta, sa nu se mai comita astu-feliu de profanationi, de fara-de-legi chiaru, caci biserica are sa fia unu bunu comunu pentru mangaierea sufletesca a crestiniiloru, nu inse unu campu de lupte pentru satisfacerea ambiunei unui Babesiu si a catoru-va discipuli ai sei.

Pacturile de natura celoru ce ne spune dlu Babesiu ca s'a tiesutu si cari le scimu si noi cum s'aru tiesutu potu inse ave urmari funeste, pentru ca pana se trediescu crestini bisericeii nostre sa cunosca pericolulu ce le vine din partea conspiratoriloru bisericeii, ni se pote periclitata biserica din alta parte, din afara de biserica. Vitalitatea bisericeii nostre scimu ca va invinge si necesurile ce i-aru veni pre usia deschisa de dlu Babesiu, din alta parte, inse, deca putemu ave noi linisce si comoditate, fara de a indura totu-deun'a suferintie seculari pentru ce sa nu o avemu?

Lasati-ve daracati toti de lucrurile intunecului! intrati toti pre porta staului, deca voiti sa fiti cei iubiti de turma, carea este natiunea ins'asi. Lasati turburările la ori ce ocaziune, dara mai cu sema candu e vorb'a de a alege prelati bisericesci, caci altcum luati grea respundere asup'a vostra.

